

НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

ПРАВЛІННЯ

Черкаської обласної організації

Україна, 18000, м. Черкаси, вул. Слави, 1 тел. 096-64-73-414

Вих. № 1 від 09.01.2017

Національна спілка
краєзнавців України

ЗВІТ про роботу правління Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців у 2012–2016 рр.

У 2012–2016 рр. правління Черкаської обласної організації, виконуючи рішення V позачергового з'їзду Національної спілки краєзнавців України, спрямовувало свою практичну роботу на організаційне зміцнення і розширення мережі осередків Спілки, надання їм допомоги в розгортанні краєзнавчого руху на місцях як важливого засобу громадянсько-патріотичного виховання.

Організаційна робота

Передусім, зусилля спрямовувалися на зміцнення обласної організації як суб'єкта творчої діяльності. Продовжувалася робота з прийому до Спілки найбільш досвідчених і авторитетних дослідників рідного краю, оформлення та вручення членських квитків. Станом на **1 січня 2012 р.** на обліку перебувало **64** члени НСКУ.

У 2012–2016 рр. до Спілки прийнято 65 нових членів (2012 р. — 17, 2013 р. — 10, 2014 р. — 11, 2015 р. — 16, 2016 р. — 11). Станом на **1 січня 2017 р.** на обліку в обласній організації перебуває **124** членів НСКУ. Вибуло 5 (2 — вибули за межі області, 2 — померли, 1 — виключений).

Місцеві організації створені та діють в містах Черкаси, Умань, Сміла, Канів; Городищенському, Драбівському, Звенигородському, Золотоніському, Кам'янському, Лисянському, Чигиринському, Чорнобаївському районах. Найбільшими є первинні осередки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Уманського державного педагогічного університету

імені Павла Тичини, Черкаського державного технологічного університету, Національного історико-культурного заповідника «Чигирин», Шевченківського Національного заповідника у Каневі та Кам'янського державного історико-культурного заповідника.

Щодо якісного складу обласної організації, то найповніше у ній представлені працівники освіти і культури, вони складають 52 % складу. У тому числі, освітяни — 32 % і працівники культурно-освітньої сфери — 20 %. 6 членів Спілки мають почесні звання України.

У складі обласної організації — 7 журналістів, 8 держслужбовців, 2 лікарі, 1 священнослужитель, представники інших категорій. Понад 25 членів Спілки обиралися чи обрані депутатами рад різних рівнів.

Наявність 12 докторів наук і 26 кандидатів наук засвідчує значний науковий потенціал обласної організації.

Обласною організацією приділяється увага увічненню пам'яті тих, хто самовіддано трудився на краєзнавчій ниві у минулому. Є немало прикладів гідних наслідування. Так, у Золотоноші районний краєзнавчий музей і одна з вулиць носять ім'я відомого краєзнавця Михайла Пономаренка (1920–2010), у селі Великий Хутір Драбівського району музей і вулиця носять ім'я краєзнавця Олександра Дорошенка (1924–1996). Іменем Олександра Найдя (1918–1997) названа вулиця у Чигирині, Марії Шкаліберди (1918–1998) і Костянтина Гудзенка (1913–2008) — у Кам'янці, Григорія Міхненка (1910–1990) — у Боровиці Чигиринського району. Увійшли в історію як почесні громадяни своїх міст і сіл краєзнавці Павло Соса (1929–2000) — Черкаси, Костянтин Гудзенко (1913–2008) — Кам'янка, Іван Сорокопуд (1917–2015) — Канів, Іван Волошенко (1924–2015) — Монастирище, Георгій Коваль (1910–1983) — Городище. Почесним громадянином села Суботів є Валентин Лазуренко.

З метою заохочення активних учасників краєзнавчого руху у 2013 році за клопотанням правління до 15 тис. гривень збільшена обласна краєзнавча премія імені Михайла Максимовича. За пропозицією обласної і місцевих організацій встановлені щорічні районні краєзнавчі премії (5 тис. гривень) у Драбівському (імені Івана Городинця) і Кам'янському (імені Марії Шкаліберди) районах. Внесено пропозиції про заснування таких премій у Золотоніському (імені Михайла Пономаренка) і Городищенському (імені Миколи Щербини) районах.

Щороку за поданням правління виділяється одна стипендія облдержадміністрації (400 гривень щомісяця) члену НСКУ.

Краєзнавці представляються до нагород НСКУ — премій імені Дмитра Яворницького та Петра Тронька, звання «Почесний краєзнавець України», Почесних грамот та подяк Спілки.

Підсумки роботи обласної організації у звітному періоді відповідно до Статуту НСКУ було підбито на V звітно-виборній конференції, яка відбулася 16 квітня 2016 року. На ній було заслухано звіт правління, накреслено програму дій та обрано новий склад правління і ревізійної комісії.

Краєзнавчі заходи, в яких обласна організація НСКУ була організатором або співорганізатором

У своїй практичній роботі обласна організація НСКУ та її місцеві осередки значну увагу приділяли проведенню науково-практичних та просвітницько-виховних заходів. Найбільш вагомими серед них:

2012 рік:

1. **1 березня 2012 року** в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького відбулася зустріч члена правління Національної спілки краєзнавців України, директора Українського інституту національної пам'яті, доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України Валерія Федоровича Солдатенка з краєзнавчим активом області.

2. Первинні осередки НСКУ Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького та Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини виступили ініціаторами проведення Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні проблеми археології, історії та історичного краєзнавства Буго-Дніпровського межиріччя», яка відбулася **26–27 квітня 2012 року** в Умані і присвячувалася 110-річчю з дня народження відомого українського краєзнавця Г.Ю. Храбана. З доповіддю на ній виступив голова правління облорганізації Спілки В.М. Мельниченко. Відбулася робота 6 секцій, серед яких — «Історичне краєзнавство: проблеми та перспективи розвитку», «Історіографія, джерелознавство та методологія історико-краєзнавчих досліджень», «Педагогічне краєзнавство: досвід та перспективи».

3. 500-річчю заснування міста Чигирин була присвячена історико-краєзнавча конференція, що відбулася на базі Суботівської загальноосвітньої школи **27 квітня 2012 року**. В ній взяли участь науковці Черкас, національного історико-культурного заповідника «Чигирин», вчителі, а також учні з інших районів Черкащини. З доповіддю на ній виступив заступник голови Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України

В.М. Лазуренко. Він вручив грамоти обласної організації НСКУ активістам краєзнавчого руху.

4. Важливою подією для краєзнавців Черкащини стало проведення в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького **30 вересня — 1 жовтня 2012 року** засідання Президії правління Національної спілки краєзнавців України за участю голів регіональних організацій спілки. Як зазначив Голова Національної спілки краєзнавців України О.П. Реєнт зазначив, що місцем проведення такого заходу Черкащина обрана не випадково — адже тут напрацьовано значний досвід організації краєзнавчої роботи.

2013 рік:

1. **30 жовтня 2013 року** в науковій бібліотеці Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького відбулася прес-конференція та зустріч з краєзнавчим активом Голови Національної спілки краєзнавців України, члена-кореспондента НАН України Олександра Петровича Реєнта.

2. За участі первинного осередку НСКУ в Черкаському державному технологічному університеті **17 березня 2013 року** проведено літературно-художній захід «Вінок Великому Кобзареві», присвячений 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка. Його учасників привітав заступник голови обласної організації Спілки В.М. Лазуренко.

3. **26 березня 2013 року** у Черкаському обласному краєзнавчому музеї відбулися краєзнавчі читання, присвячені 115-річчю від дня народження видатного українського хірурга, вченого отоларинголога Олексія Сидоровича Коломійченка, уродженця міста Шпола. З доповіддю «Олексій Сидорович Коломійченко — спеціаліст медицини світового рівня, видатний отоларинголог, заслужений діяч наук» виступив заступник голови правління обласної організації Національної спілки краєзнавців України М.І. Борщ.

4. Делегат V з'їзду НСКУ С.В. Остапова стала ініціатором створення учнями Смілянської гімназії імені В.Т. Сенатора історико-краєзнавчого телевізійного проекту «Вулиці, провулки і весь світ...». На П'ятому міжнародному телевізійному конкурсі «Дитятко», що відбувався **25–28 вересня 2013 року** у Харкові, програма юних краєзнавців зі Сміли відзначена призом Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення — стажуванням в Національній телекомпанії України та телеканалі ICTV.

5. **28 листопада 2013 року** відбулася VII науково-краєзнавча конференція «Черкащина в контексті історії України», присвячена 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка та 60-річчю утворення Черкаської області, яка проходила спільно з

облдержадміністрацією, обласною радою, Українським інститутом національної пам'яті і Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького.

В роботі цього представницького науково-краєзнавчого заходу взяли участь краєзнавці-дослідники історії краю — науковці та студенти вищих навчальних закладів Черкащини, працівники історико-культурних заповідників, музеїв, архівів, вчителі з міст і районів області. На пленарному засіданні було заслухано 4 доповіді, а потім робота продовжилася у тематичних секціях «Т.Г. Шевченко і Черкащина» і «Черкаська область: шлях завдовжки в 60 років». На секційних засіданнях було заслухано понад 70 повідомлень. Матеріали конференції видані окремим збірником.

2014 рік:

1. **29 січня 2014 року** відбулася обласна науково-практична конференція «Історія Черкаського краю: люди, події, факти», присвячена 60-річчю утворення Черкаської області. В ній взяли участь науковці, працівники органів освіти, директори та вчителі шкіл області, краєзнавці. З доповіддю «Черкаська область: утворення та етапи розвитку» виступив голова правління обласної організації НСКУ, професор В.М. Мельниченко.

2. В редакції газети «Нова доба» **15 травня 2014 року** відбувся круглий стіл, присвячений Міжнародному дню музеїв. В ньому взяли участь голова правління облорганізації НСКУ, професор В.М. Мельниченко, члени НСКУ заступник генерального директора НІКЗ «Чигирин» С.Ф. Павлова, заслужений працівник культури України В.Ф. Мицик.

3. **22 травня 2014 року** в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького відбулася презентація книги Почесного краєзнавця України І.С. Городинця (1927–2014) із села Безпальча Драбівського району «Пам'ять не згасне».

4. Вагомим внеском у вітчизняне шевченкознавство стала XIII Всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція «Краєзнавча Шевченкіана України», яку обласна організація Спілки спільно з НСКУ, Інститутом історії України НАН України, Шевченківським національним заповідником та Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького провела **24–25 жовтня 2014 року** у Каневі.

Конференція «Краєзнавча Шевченкіана України» засвідчила великий інтерес науково-краєзнавчої громадськості до шевченківської тематики. Її учасники — науковці, працівники музеїв, освітніх закладів, архівів, історико-культурних заповідників представляли Київ, Харків, Львів, Запоріжжя, Дніпропетровськ,

Черкаси, Луганськ, Канів, Слов'янськ, Умань, Тернопіль, Івано-Франківськ, Чернігів, Одесу, Переяслав та інші міста України.

З доповіддю «Тарас Шевченко в українському національному відродженні: історія ювілеїв» на пленарному засіданні виступив Голова НСКУ, член-кореспондент НАН України О.П. Реєнт.

Під час конференції відбулося вручення всеукраїнської премії імені Дмитра Яворницького 2014 року В. Мельниченку (Черкаси) та В. Романьку (Слов'янськ). Грошовий еквівалент премії лауреати переказали у фонд Збройних сил України.

5. 19 листопада 2014 року В Черкаському державному технологічному університеті відбувся круглий стіл «Пам'ять єднає», присвячений Дню Гідності та Свободи і Дню пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій. Захід проходив за участі науковців, аспірантів, студентів ЧДТУ, краєзнавців регіону.

З доповідями виступили члени НСКУ директор Державного архіву Черкаської області, кандидат історичних наук Т.А. Клименко та заступник голови облорганізації НСКУ, професор В.М. Лазуренко.

6. 3 нагоди 25-річчя обласної організації НСКУ **4 грудня 2015 року** відбулася прес-конференція для засобів масової інформації. Журналісти були проінформовані про роботу Спілки, плани краєзнавців на перспективу. Голова та заступник голови правління облорганізації В.М. Мельниченко та В.М. Лазуренко привернули увагу до проблем сучасного краєзнавства, випадків ігнорування і недооцінки цього важливого засобу патріотичного виховання.

7. 18 грудня 2014 року голова правління обласної організації НСКУ В.М. Мельниченко та член правління Г.М. Голиш у місті Золотоноша взяли участь в краєзнавчих читаннях, присвячених 90-річчю відомого краєзнавця М.Ф. Пономаренка (1920–2010). Після закінчення заходу поклали квіти до могили М.Ф. Пономаренка Разом з ними пам'ять відомого краєзнавця вшанували голова Золотоніської районної ради В.П. Саранча, заступник золотоніського міського голови С.В. Судя, краєзнавчий актив Золотоніщини.

8. На сесії Драбівської районної ради **17 грудня 2014 року** затверджено розроблену місцевою організацією НСКУ районну програму розвитку краєзнавства на 2015–2018 рр.

2015 рік:

1. У Драбові **26 травня 2015 року** у Драбові відбулася Перша районна історико-краєзнавча конференція, яку було присвячено 150-річчю впровадження земства на лівобережній Черкащині. В ній взяли участь і виступили із співповідями голова правління облорганізації НСКУ В.М. Мельниченко та член НСКУ, директор наукової бібліотеки ЧНУ, доцент Г.М. Голиш. В роботі конференції

взяли участь голова районної ради В.В. Дзєга та голова райдержадміністрації І.В. Гайдай.

2. Вечір-зустріч з лауреатами обласної краєзнавчої премії імені Михайла Максимовича «Михайлом освячені» відбувся **6 жовтня 2015 року** в обласній універсальній науковій бібліотеці імені Тараса Шевченка. Члени НСКУ В.М. Мельниченко, В.М. Лазуренко, Г.М. Голиш, А.Т. Демченко за допомогою мультимедійної презентації познайомили присутніх з історією премії, яка була заснована 1994 року, здобутками її 25-ти лауреатів.

3. У науковій бібліотеці імені Максимович Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького **21 жовтня 2015 року** відбулося вручення обласної краєзнавчої премії імені Михайла Максимовича. Її лауреатом став добре знаний на Черкащині журналіст і краєзнавець Феофан Білецький із Звенигородки — автор книги «Розкажи мені, Тікичу. Буки від давніх часів до сьогодні». В ній автор висвітлює історію селища Буки на Маньківщині, де він народився і де пройшли його дитячі роки.

4. На сесії Кам'янської районної ради **25 грудня 2015 року** затверджено розроблену місцевою організацією НСКУ районну програму розвитку краєзнавства на 2016–2020 рр.

2016 рік:

1. Сесія Драбівської районної ради **3 лютого 2016 року** за пропозицією обласної організації НСКУ прийняла рішення «Про заснування щорічної районної краєзнавчої премії імені Івана Городинця».

2. У **серпні 2016 року**, напередодні 25-річчя Незалежності України, на сайті обласної організації НСКУ відкрито електронну бібліотеку «Моя Черкащина». До неї увійшли електронні версії друкованих видань про Черкащину. Електронна книгозбірня постійно поповнюватиметься літературою про рідний край. Вже розміщені окремі номери журналу «Краєзнавство Черкащини», збірники обласних науково-краєзнавчих конференцій «Черкащина в контексті історії України», книги черкаських краєзнавців, присвячені різним сторінкам історії краю, його культурним традиціям, шевченкознавчій тематиці, видатним постатям Черкащини.

3. У селі Безпальча Драбівського району на батьківщині відомого краєзнавця Івана Городинця під час районної наради краєзнавців **2 вересня 2016 року** відбулося вручення районної краєзнавчої премії його імені. Першим лауреатом став член НСКУ Віктор Козоріз, у краєзнавчому доробку якого Книга Пам'яті села Великий Хутір, книга про історію цього села, низка ґрунтовних праць з історії церков та освіти Драбівщини, про діяльність

Золотоніського повітового земства. У врученні премії взяли участь голова районної ради В.В. Дзєга та голова райдержадміністрації І.В. Гайдай, голова обласної організації НСКУ В.М. Мельниченко.

4. У Каневі **15 вересня 2016 року** відбулися Перші Сорокопудівські науково-краєзнавчі читання на пошану краєзнавця, почесного громадянина міста Канів, лауреата обласної краєзнавчої премії імені Михайла Максимовича Івана Сорокопуда (1917–2015). Ініціатори заходу — Шевченківський Національний заповідник і обласна організація НСКУ. З доповіддю «Іван Сорокопуд — в плеяді краєзнавців Черкащини» виступив В.М. Мельниченко.

5. В один день відбулися презентації краєзнавчих книг. У Городищенській районній бібліотеці імені В. Симиренка **28 вересня 2016 року** за участю краєзнавців, бібліотечних працівників району, працівників культурно-освітніх установ, учнівської молоді відбулася презентація збірки «Городищини славні імена». В обговоренні книги взяли участь член правління облорганізації НСКУ Т. Горідько, голова райдержадміністрації О. Лавріненко, голова районної ради М. Панчишин.

В Уманському державному педагогічному університеті імені П. Тичини презентовано книгу «Надія Суровцова (1896–1985): У пошуках втраченого часу». Її автори голова університетського осередку НСКУ Ігор Кривошея та кандидат філологічних наук, доцент Людмила Якименко. Голова обласної організації НСКУ В.М. Мельниченко вручив І. Кривошеї Почесну грамоту НСКУ.

6. В обласній бібліотеці імені Т. Шевченка **30 вересня 2016 року** відбулася презентація біобібліографічного довідника «Краєзнавці Черкащини». Це перше в історії черкаського краєзнавства видання, до якого включені відомі краєзнавці минулого і сьогодення, які зробили вагомий внесок у розвиток краєзнавства. Довідник містить найсуттєвішу інформацію про життя та дослідницьку діяльність подвижників краєзнавства, а також відомості про їхні найвагомші праці та фото. До нього увійшли 204 статті-довідки 96 авторів про краєзнавців з усіх міст і районів області.

Основні друковані краєзнавчі видання
(автори, співавтори, укладачі та відповідальні за випуск — члени НСКУ)

2012 рік:

1. Білецький, Ф.Ф. Розкази мені, Тікичу...: Буки від давніх часів до сьогодення / Феофан Білецький. — Черкаси: ІнтролігаТОР, 2012. — 279 с.: іл.
2. Бондаренко, Л.О. Чайковський і Кам'янка / Л. Бондаренко; [ред. Таран Г.М.]: Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. — Черкаси: Вертикаль, 2012. — 191 с., [32] с. іл.: іл.
3. Голуб, О.Д. Історія села Пастирського Смілянського району Черкаської області: наук.-попул. іст. нарис / Голуб Оксентій. — Вид. 2-ге, доповн. — К.: Профі, 2012. — 83 с.: іл.
4. Нераденко Тетяна Миколаївна. Археологія Чигиринщини. — Черкаси: Вид. Чабаненко Ю. А., 2012. — 506 с.
5. Щербина Микола Миколайович. Цікава топоніміка Черкащини. — Ужгород: Всеукраїнське державне вид-во "Карпати", 2012. — 88с.
6. Хоменко, В.М. Звенигородка: [іст. хроніка] / Володимир Хоменко. — Черкаси: ІнтролігаТОР, 2012. — 67 с.: іл.
7. Хоменко Володимир Михайлович. Звенигородщина. — Черкаси: ІнтролігаТОР, 2012. — 72 с.
8. Дяченко, Л.Я. Історія Христинівщини / Л.Я. Дяченко. — К.: Фотопрінт, 2012. — 243 с.: іл.
9. Зруйновані долі: [зб. спогадів] Міжнар. громад. орг. «Міжнар. фонд «Взаєморозуміння і толерантність» Черкас. осередок; [уклад. О.А. Воронкіна та ін.]. — Черкаси: Вертикаль, 2012. — 178 с.: іл.
10. Корсунь староденний / Степенькіна П. Я. та ін. — Черкаси: Чабаненко Ю., 2011. — 445 с.
11. Кузнець, Т.В. Християнська церква в Умані кінця XVIII — початку ХХ століття: монографія / Кузнець Т.В., Кривошея І.І., Скус О.В.; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини [та ін.]. — Умань: Візаві, 2012. — 148 с.
12. Людний, Ф.П. Фронтowymi дорогами війни /Ф.П. Людний; [ред. Г.М. Капральська]. — К.: Україна, 2012. — 423 с.
13. На прабабусинім весіллі /[упоряд. Т.М. Горідько]. — Черкаси: Інтроліга ТОР, 2012. — 71 с.: іл.
14. Рідна школо, Іркліївська моя / Упорядники: М.О. Сердюк, Т.С. Калиновська, П.М. Жук, Л.В. Бережко, П.А. Рубан. — Черкаси: Вид. Ю. Чабаненко, 2012. — 344 с.
15. Юний краєзнавець Черкащини. Число 4–6 /Черкас. обл. орг. Нац. Спільки краєзнавців України [та ін.]; [за ред. Т.М. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2012. — 330 с.
16. Юний краєзнавець Черкащини. Вип.4–6: Тези конкурсних робіт з краєзнавства фіналістів Всеукраїнського конкурсу-захисту Малої академії наук України 2003 — 2011 років. Краєзнавчі дослідження переможців Першого обласного конкурсу юних краєзнавців Черкащини / Під ред. Т. М. Нераденко. — Черкаси: Вид. Ю. Чабаненко, 2012. — 331 с.
17. Яхно, І. Журба і радість у долях наших: іст. події в долях жителів с. Матусів Шполян. р-ну Черкас. обл. (док., фот., спогади, легенди) / Іван Яхно. — Черкаси: Вертикаль, 2012. — 647 с.: іл.

2013 рік:

18. Білецький, Ф.Ф. Змова проти Тараса Шевченка: худож.-докум. повість / Феофан Білецький. — Черкаси: Інтроліга TOP, 2013. — 239 с.
19. Борщ, М.І. З вершин славетних черкащан: краєзн. нариси, вірші, поеми / Микола Борщ. — Черкаси: Вертикаль, 2013. — 365 с., [32] с. іл.: іл.
20. Брижицька, С. Подія на Чернечій і долі людей: про заміну чавун. хреста на могилі Т. Шевченка: [до 90-річчя заміни чавун. хреста на могилі Т. Шевченка] / Світлана Брижицька; [відп. ред. Третяков О.]; Шевченків. нац. заповідник. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — Черкаси: Вовчок О.Ю., 2013. — 199 с.: іл. — Бібліогр.: с. 183 — 196.
21. Голиш Г.М., Голиш А.Г. Покликані високим і вічним. — Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2013. — 172 с.: ілюстр.
22. Колісник, В.І. Вознесенське: сторінки з історії села (село, події, люди). Ч. 1 / Василь Колісник, Петро Чорнобай. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2013. — 366 с., [8] с. іл.: іл.
23. Краєзнавство Черкащини [збірник] №10 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України; [редкол.: В.М. Мельниченко [та ін.]. — Черкаси: Вертикаль, 2013. — 247 с. [8] с. іл.: іл.
24. Кукса, Н.В. Чигиринщина в подорожніх нотатках відомих особистостей XIX — I половини XX століття / Н.В. Кукса, Я.Л. Діденко. — Черкаси: Вертикаль, 2013. — 198 с.: іл. — Містить бібліогр.
25. Мельниченко, В.М. Шевченкіана Черкащини: вшанування пам'яті Т.Г. Шевченка на Черкащині / Василь Мельниченко; [відп. ред. О. Третяков]. — Черкаси: Брама-Україна, 2013. — 207 с.: іл.
26. Мицик, В.Ф. З добрими людьми по чесній дорозі: постаті / Вадим Мицик. — Київ: КВІЦ, 2013. — 303 с.: іл.
27. Наймолодша в Україні: Черкаській області — 60 років: етапи розвитку, люди і події / автори-упорядники В.М. Мельниченко, А.Ю. Чабан. — Черкаси: Вертикаль, 2013. — 255 с.: іл.
28. Не підлягає забуттю: нацистський окупаційний режим на Черкащині (1941–1944): зб. наук. ст., док., матеріалів та спогадів / кер. проекту О.А. Воронкіна; упоряд.: В.М. Мельниченко, Т.А. Клименко, Г.М. Голиш. — Черкаси: Вертикаль, 2013. — 366 с.: іл.
29. Нераденко, Т.М. Таємниці Молюхова Бугра, або Про що розповідають археологічні знахідки черкаських школярів /Тетяна Нераденко; Черкас. обл. орг. Нац. Спілки краєзнавців України [та ін.]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2013. — 287 с.: іл.
30. Осипенко Ольга. Дивосвіт Семена Гулака-Артемівського. — Черкаси: «ІнтролігаTOP», 2013. — 92 с.
31. Степенькіна, П. Я. Корсунські дороги Шевченка: [присвяч. 200-літтю від дня народж. Т. Г. Шевченка] /Парасковія Степенькіна. — Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2013. — 223 с.: іл.
32. Страшевич В. Б. Йшла війна народна: Черкаси в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. / В. Б. Страшевич. — Черкаси: Вертикаль, 2013. — 189 с.: ілюстр.
33. Хоменко, В.М. «Не забудьте пом'янути...» /Володимир Хоменко. — Черкаси: Інтроліга TOP, 2013. — 50 с.: іл.
34. Хоменко, В.М. Заліське: із джерел духовності Тальнівщини / Володимир Хоменко; [відп. ред. С. Вашецька]. — К.: Арт Економі, 2013. — 50 с.: іл.

35. Царинник, М.П. Моя мала Батьківщина — Дирдин: іст.-краєзн. нарис / Михайло Царинник, Микола Щербина; [ред. Л.П. Потапенко]. — Лисичанськ: Лисичан. друк., 2013. — 179 с.: іл.

36. Чайка, С. Піщанський хронограф: іст.-публіцист. есе / Сергій Чайка; [наук. ред. Г.М. Голиш]; Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. — Черкаси: Вертикаль, 2013. — 294 с.: іл.

37. Черкащини славетні імена / [Бушин М.І., Лазуренко В.М., Вишневський В.Є. та ін.]. — Черкаси: Черкас. ЦНТІ, 2013. — 709 с.: іл. — До 60-річчя утворення Черкас. обл.

38. Чос, В. І. Зорі над Вільшанкою / Володимир Чос. — Корсунь: Шевченківський: ВСЕСВІТ, 2013. — 89 с.: іл.

39. Шарапа О.М. З Кобзарем у серці / О. Шарапа, В. Мельниченко. — Черкаси: Брама, 2013. — 240 с.

40. Шевчук В.В. Шполянщина середньовічна / В.В. Шевчук. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2013. — 82 с.

2014 рік:

41. Історія, культура і природа Черкащини на туристичних маршрутах регіону. Ч. 1. [авт.-упоряд. Т. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2014. — 203 с.: іл.

42. Краєзнавча Шеченкіана України: матеріали XIII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т.Г. Шевченка, м. Канів, 24-25 жовт. 2014 р. / Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]; [за заг. ред. Реєнта О.П.; упоряд Мельниченко В.М.]. — Черкаси: ЧДТУ, 2014. — 364 с.

43. Компанієць, О.В. Село Червона Слобода на Черкащині в період Другої світової війни: 70-річчю звільнення села від нім. Загарбників присвяч. / Олексій Компанієць. - Черкаси: Вовчок О.Ю., 2014. — 171 с.: іл.

44. Омелечко Р.Б. Джерела пам'яті. — Чорнобай, 2014. — 396 с.

45. Тетяна Курінна. Топоніми Млієва: історичний аспект. — Черкаси: Видавець Вовчок О.Ю., 2014. — 24 с.

46. Легенди і перекази Городищини / [упоряд. Горідько Т.М.] — Черкаси: Інтроліга ТОР, 2014. — 47 с.

47. Людний, Ф. Кам'янщина партизанська: присвяч. 70-річчю Великої Перемоги / Ф. Людний. — Черкаси: Вертикаль, 2014. — 150 с.: іл.

48. Людний Ф.П. Побачене і пережите. _ Черкаси: Вертикаль, видавець ПП Кандич С.Г., 2014. — 424 с.

49. Мариновський, В.М. Батьківщина — 2012: альманах. Ч. 1. Гулаки на правобережжі Дніпра: родовід і власність правобережних Гулаків з Артема: матеріали до біогр. роду / Юрій Мариновський. — Черкаси: Вертикаль, 2014. — 510 с. — Бібліогр.: с. 489 — 494.

50. Мицик, В. Ф. Родина на Майдані / Вадим Мицик. — Київ: КВІЦ, 2014. — 127 с.: іл.

51. На світанковій землі Михайла Максимовича: (колект. публіцист.-худож. нарис про рідне село) / І. Дробний, О. Кононенко, [В.Головка та ін.]. — Черкаси: Інтроліга ТОР, 2014. — 60 с., [16] с. іл.: іл.

52. Нераденко, Т.М. Археологічне минуле Черкащини: посібник-довідник / Тетяна Нераденко. — Київ: [б. в.], 2014. — 164 с.: іл. — (Бібліотека МАН). — Бібліогр.: с. 136 — 163.

53. Приліпко, М. В. Чорнобаївщина: нариси історії насел. пунктів (від найдавніших часів до сьогодення). Кн. 2: 60-річчю Черкас. обл., 90-річчю Чорнобаїв. р-ну, 70-річчю визволення України прсвяч. / Марія Приліпко;

- [редкол.: Бурган М. А. та ін.]. — Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2014. — 565 с.: іл. — Містить бібліогр.
54. Прислухайся, як трави шелестять... / [уклад. Т.М. Горідько; редкол.: М.М. Щербина, Т.Д. Зубко]. — Черкаси: Інтроліга ТОР, 2014. — 15 с.: іл.
55. Тимофеев, В.В. Історія села Райгород / Вадим Тимофеев. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2014. — 325 с.: іл.
56. Україна Тараса Шевченка: іст.-краєзнав. нариси / упоряд. Р. В. Маньковська, В. М. Мельниченко; передм. О. П. Реєнта, Л. М. Новохатька. — Харків, Фоліо, 2014. — 575 с.: іл.
57. Хаврусь, С.Л. Стеблівське диво: літ.-краєзн. розвідки: до 175-річчя з дня народж. І. Нечуя-Левицького та 200-річчя з дня народж. Т. Шевченка / Сергій Хаврусь. — Черкаси: Інтеграл-Техноімпекс, 2014. — 149 с. [56] с.: іл.
58. Хоменко, Ю.В.М. Звенигородське краєзнавство / Володимир Хоменко; [відп. ред. М. Пономаренко]. — Вид. 2-ге, доповн. — К.: Арт Економі, 2014. — 64 с.: іл. — Бібліогр.: с. 62–63.
59. Хоменко, В.М. Звенигородщина на поштових картках [Образотворчий матеріал] / Володимир Хоменко, [відп. Ред. М. Данилюк]. — К.: Арт Економі, 2014. — 55 с.: іл.
60. Хоменко, В.М. Козацьке / Володимир Хоменко; [відп. Ред. М. Данилюк]. — К.: АртЕкономі, 2014. — 50 с.: іл.
61. Хоменко, В.М. Церковне життя Звенигородщини / Володимир Хоменко; [відп. ред. М. Данилюк]. — К.: Арт Економі, 2014. — 55 с.: іл. — Бібліогр. — с. 54.
62. Черкащина в контексті історії України: матеріали Сьомої наук.-краєзнав. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка та 60-річчю утворення Черкас. обл., [Черкаси, 28 листоп. 2013 р.]. Ч. 2. Черкарська об-ласть: шлях завдовжки в 60 років / Укр. ін-т пам'яті, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Черкас. нац. ун-т ім. Б.Хмельницького; [ред.-упоряд. В. М. Мельниченко]. — Черкаси: Вертикаль, 2014. — 307 с.
63. Черкащина в контексті історії України: матеріали Сьомої наук.-краєзнав. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка та 60-річчю утворення Черкас. обл., [Черкаси, 28 листоп. 2013 р.]. Ч. 1. Т. Г. Шевченко і Черкащина / Укр. ін-т нац. пам'яті, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького; [ред.-упоряд. В. М. Мельниченко]. — Черкаси: Вертикаль, 2014. — 199 с.
64. Шамрай, О. Краєзнавство і навчально-виховний процес: метод. посіб. / Г.О. Шамрай: Нац. спілка краєзнавців України, Обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Кам'ян. рай. гром. орг. «Спілка краєзнавців». — Черкаси: Вертикаль, 2014. — 79 с.: іл.
65. Щербина, М.М. Тарас Шевченко у власних назвах рідного краю / Микола Щербина. — Черкаси: [б.в.], 2014. — 40 с.: іл. — Бібліогр.: с. 38–39.
66. Штрихи до біографій / [авт.-упоряд. В.М. Бурій]. — Черкаси: Інтроліга ТОР, 2014. — 99 с.: іл.
67. Юний краєзнавець Черкащини. Чис. 10–11. Дослідження переможців Третього і Четвертого обласних конкурсів юних краєзнавців Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.]; [під ред. Т.М. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2014. — 369 с. — Містить бібліогр.
68. Юний краєзнавець Черкащини. Чис. 12. Дослідження переможців П'ятого обласного конкурсу юних краєзнавців Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.]; [під ред. Т.М. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2014. — 285 с. — Містить бібліогр.

69. Юний краєзнавець Черкащини. Чис. 7. Тетяна Нераденко. Учнівська археологічна експедиція «Молюхів Бугор»: 15 років у путі. Чис. 8. Дослідження Молюхова Бугра в Малій академії наук України. Чис. 9. Публікації учасників експедицій «Молюхів Бугор» за виступами на краєзнавчих конференціях / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.]; [під ред. Т.М. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2014. — 297 с., [12] с.: іл. — Містить бібліогр.

70. Юний краєзнавець Черкащини. Число 13. Туристичні можливості Правобережної Черкащини. Число 14. Краєни і знаменитості Правобережної Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.]; [під ред. Т.М. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2014. — 274 с., [18] с.: іл.

71. Юний краєзнавець Черкащини. Чис. 15. Археологія Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.]; [під ред. Т.М. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2014. — 290 с.: іл.

72. Яхно, І. Легенди та пейзажі села Матусів / Іван Яхно, Ольга Збризька. — Черкаси: Вертикаль, 2014. — 207 с.: іл. — Бібліогр.: с. 205.

2015 рік:

73. Бурій, В.М. Ватутінезнавство: події, факти, персоналії / Валерій Бурій. — Черкаси: Вертикаль, 2015. — 271 с.: іл.

74. Гірка правда остарбайтерів / [уклад. Горідько Т. М.]. — Черкаси: Інтроліга TOP, 2015. — 135 с.: іл.

75. Корновенко, С. В. Діяльність закладів культури в українському селі в 90-х роках ХХ — на початку ХХІ століття (за матеріалами Черкаської області): монографія / С. В. Корновенко, С. В. Чмільова; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, НДІ українознавства. — Черкаси: Видавн. від. ЧНУ, 2015. — 263 с.

76. Лисенко М. Коріння Шевченкового роду: генеалогія і спогади / Микола Лисенко. — 2-ге вид., доповн. — Львів: Априорі, 2015. — 335 с.: іл.

77. Наш Товмач: минуле і сучасне одного села на Черкащині / [уклад. В. Швець, О. Логвиненко]. — Київ: АртЕкономі, 2015. — 317 с.: іл.

78. Страшевич, В. Б. У кожного із них свій Бухенвальд: нариси / Василь Страшевич. — Черкаси: Вертикаль, 2015. — 122 с.: іл.

79. Тютюнник, О. Порфир Демуцький в Охматові: нарис / О. Тютюнник. — Черкаси: Бізнес-Стиль, 2015.- 27 с. — Бібліогр.: с. 27.

80. Украдене дитинство: діти і підлітки Черкащини в роки Другої світової війни: зб. наук. ст., док., матеріалів та спогадів / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.]; [авт.-упоряд. Голиш Г. М., Клименко Т. А., Мельниченко В. М.]. — Черкаси: Вертикаль, 2015. — 191 с.: іл.

81. Хоменко В. Пам'ятні місця Звенигородки: путівник / Володимир Хоменко; [відп. ред. М. Пономаренко]. — Київ: Арт Економі, 2015. — 25 с.: іл.

82. Хоменко, В. Земляки / Володимир Хоменко; [відп. ред. М. Пономаренко]. — К.: Арт Економі, 2015. — 74 с.: іл.

83. Хоменко, В. Зона / Володимир Хоменко; [відп. ред. М. Пономаренко]. — К.: Арт Економі, 2015. — 51 с.: іл.

84. Хрестоматія з історії Корсунщини ХІ — початку ХІХ ст. / Корсунь-Шеченків. держ. іст.-культур. заповідник; [упоряд. С. Ю. Степенькін]. — Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2015. — 431 с.

85. Цьоменко, А. П. Село Квітки і квітчани: сторінки людської пам'яті / Цьоменко А. П., Степенькіна П. Я. — Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2015. — 383 с.: іл.

86. Черкащина заповідна: історико-культурні заповідники краю: бібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка імені Тараса Шевченка» Черкас. облради; [уклад. Л. Т. Демченко, Н. В. Адешелідзе; наук. ред. В. М. Мельниченко]. — Черкаси: ОУНБ, 2015. — 47 с.: іл.

87. [Черкащина археологічна]. Вип. 1. Визначні пам'ятки / Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з обдаров. дітьми» Черкас. облради [та ін.]; [авт.-упоряд. Т. Нераденко]. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2015. — 51 с.: іл.

88. [Черкащина археологічна]. Вип. 2. Відомі дослідники / Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з обдар. дітьми» Черкас. облради [та ін.]; авт.-упоряд. Т. Нераденко. — Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2015. — 51 с.: іл.

89. Чос, В. Г. Мліїв — село козацької слави / Володимир Чос. — Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2015. — 87 с.: іл.

2016 рік:

90. Голиш Г.М. Спокою в житті не знав: книга-спогад про освітянина Володимира Клименка / автори-упорядники Г.М. Голиш, А.Ю. Логінов. — Черкаси: Вертикаль, 2016. — 240 с.: фото.

91. Краєзнавці Черкащини: біобібліографічний довідник / упоряд.: В.М. Мельниченко, Г.М. Голиш. — Черкаси: Вертикаль, 2016. — 220 с.: фото.

92. Мельниченко В.М. Черкащина в добу Української революції 1917–1921 рр.: навчальний посібник / В. М. Мельниченко. — Черкаси: Вертикаль, 2016. — 200 с.

93. Мошенський, С. П. Куцівський бурлака: 120-річчю від дня народж. Т. С. Осьмачки присвяч. / Сергій Мошенський. — Черкаси: Інтроліга ТОР, 2016. — 111 с., [8] с.: іл.

94. Незбагненна. Земна. Героїчна / відп. За вип.. І.Г. Ковгила. — Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2016. — 176 с.

95. Страшевич В.Б. Митницький край: історико-краєзнавчий нарис / В.Б. Страшевич. — Черкаси: Вертикаль, 2016. — 2600 с.: фото.

96. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького / Упорядник В.М. Мельниченко. — Черкаси: Вертикаль, 2016. — 184 с.

97. Чигиринщина в історії України. [Зб. 5]. Літопис Чигиринського краю: [матеріали П'ятої іст.-краєзн. конф. «Чигиринщина в історії України», с. Суботів, 27 квіт. 2012 р.] / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.]; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. — Черкаси: ЧДТУ, 2016. — 435 с.: іл.

98. Южно Б. Ретро град. — Черкаси: видавець О.М. Третьяков, 2016. — 480 с.

99. Яхно І.В. На перехрестях доріг / І.В. Яхно. — Черкаси: Вертикаль, 2016. — 140 с.: фото.

100. Якименко Л.М., Кривошея І.І. Надія Суровцева (1896 — 1985): у пошуках часу: Монографія / Під ред.. Галича О.А. — Умань: Видавець М.М. Сочінський, 2016, - 280 с.

Участь членів Спілки в громадських, наукових, експертних, видавничих та інших дорадчих радах при державних органах.

1. Мельниченко В.М. :

- член організаційного комітету облдержадміністрації з підготовки та відзначення 100-річчя Української революції 1917–1921 рр.
- член експертної ради обласної державної адміністрації з питань розвитку книговидавничої справи в області;
- член ради з питань культури при обласній державній адміністрації;
- член обласної редколегії з підготовки та видання обласної книги «Реабілітовані історією»;
- член комісії обласної державної адміністрації з розвитку туристичної галузі в області;
- член комісії обласної державної адміністрації з присудження персональних стипендій працівникам культури і мистецтва;
- заступник голови конкурсної комісії по присудженню обласної краєзнавчої премії імені Михайла Максимовича;
- голова журі з проведення обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історичного краєзнавства;
- член журі з проведення обласної учнівської олімпіади з історії.

2. Лазуренко В.М.:

- член робочої групи обласної державної адміністрації з розроблення Стратегії регіонального розвитку Черкаської області на період до 2020 року;
- голова конкурсної комісії по присудженню обласної краєзнавчої премії імені Михайла Максимовича;
- член журі з проведення обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історичного краєзнавства

3. Корновенко С.В.:

- член організаційного комітету облдержадміністрації з підготовки та відзначення 100-річчя Української революції 1917–1921 рр.

4. Кривошея І.І.:

- член журі з проведення обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історії.

4. Нераденко Т.М.:

- член журі з проведення обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з археології.

5. Шамрай О.Г.:

- член журі з проведення обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історичного краєзнавства.

6. Михайлюк Ю.М.:

- член топонімічної комісії Черкаського міськвиконкому

Висвітленню роботи осередків НСКУ сприяє Інтернет-сайт обласної організації НСКУ «Краєзнавча Черкащина». На ньому розміщена електронна бібліотека краєзнавчої літератури «Моя Черкащина». Сайт отримав схвальну оцінку громадськості. Станом на 20 січня 2017 року його відвідало понад 400 тисяч шанувальників краєзнавства. Свої сайти мають Кам'янська та Лисянська районні організації.

* * *

У 2017 році правління обласної організації НСКУ продовжить реалізацію організаційних заходів, спрямованих на професіоналізацію краєзнавчої роботи та підвищенню її ролі в громадсько-культурному житті. Планується посилення краєзнавчо-просвітницької роботи, проведення науково-практичних конференцій, видання краєзнавчої літератури, відзначення пам'ятних дат у житті держави і краю, зокрема відзначення 100-річчя Української революції 1917–1921 рр.

*голова правління Черкаської обласної
організації Національної спілки
краєзнавців України, професор
В.М. Мельниченко*